

Sárospataki

Ifjúsági Közlöny

Főszerkesztő

Ladányi Mihály

Társzerkesztők

Osváth József és Stunda István

Felelős szerkesztő:

Kiss Géza

TARTALOM :

St. I.: Ifj. Szabó Sándor. — Illyés János: Miért? (vers). — Kiss Géza: A mester hitvese. — A sárospataki főiskola aranykönyve. — Gesztelyi Nagy László: A nő helyzete a háború után. — Kriston Antal: A véres pénz (vers). — Kg.: Gutman úr előad. — Kiss Géza: Hódolat Fedáknak (vers). St. I.: Egyről-másról. — Keled Gyula: Ének az éjszakában (vers). — Hírek. Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. Kollégium.

Előfizetés
egész évre 4 kor.

XXXII. évfolyam.

5. szám.

1916 január.

Legrégibb

és leghirnevesebb vendéglő Sárospatakon a

Feldmesser Herman

a mai modern igényeket teljesen kielégítő

vendéglője!

Izléses vendéghelyiség, kitűnő magyar konyha, jó bor, valódi kőbányai sör, kényelmes szállodai szobák kaphatók.

A legpontosabb, legelőzékenyebb kiszolgálás.

Alapítva 1810-ben.

Haltenberger Béla

KASSA.

A gyár teljes üzemen van. — Ruhás és gallértisztítás a legszebb kivitelben. Gyász esetben ruhák festése feketére — soron kívül. —

Postacím: HALTENBERGER RUHAFESTŐGYÁR : KASSA.

Miért

kap annyi megbízást a kassai Haltenberger-féle ruhafestő, vegytisztító és gőzmosógyár?

Mert

a cég teljesen megbízható, a munkája gyors és kifogástalan és az árai jutányosak. Képviselet Sárospatakon az ifj. DANGZIGER JÓZSEF cég

Igentisztelt Uraim!

Szíves figyelmöket arra hívom fel, hogy

áruházamban

mindennemű uridivat cikkek a lehető legdusabb választékban kaphatók. Kérem szíves bevásárlásaiknak minél előbb való eszközzésére. Magamat szíves pártfogásukba ajánlva, vagyok kitűnő tisztelettel

Deutsch Hermann

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

XXXII. évfolyam.

5. szám.

1916 január.

Főszerkesztő:
Ladányi Mihály

Társzerkesztők:
Osváth József és Stunda István

Felölős szerkesztő:
Kiss Géza

Ifj. SZABÓ SÁNDOR.

Arany tollat kellene mártani leáldozó nap tűztengerébe s a pirkadó hajnal biborára írni nevedet: Ifj. Szabó Sándor. Az örökké ifjú, örökké pirkadó hajnal biborpalástján csillagokkal kellene körülrakni nevedet, eszméid csillagaival, hogy örökké tündökölj s a hant, az örök nyugalom hantja ne takarhasson el szemeink elől! Mert a pirkadó hajnal biborán tüntél fel nekünk; ott láttunk meg először igazán s ott fogunk, csak ott láthatunk örökké. A nap, a Te napod, még csak első sugarait lövelte s noha a tűz, a Te tüzed még sok tündöklő sugárral biztatott: a köddel, fojtó felhővé sűrűsödött köddel nem tudott megvívni s a visszafojtott tűz törékeny — magadat emésztette meg. Szemünk alig tud követni merész szökésű pályádon, mit megfutni csak lelked szárnyainak adatott, tested törékeny volt hozzá s kevés lelked lobogó tűzére.

Mikor először váltál meg tőlünk, hogy gyógyulást keress, az űr, melyet magad után hagytál, látatta velünk, hogy veled távozott körünkből a szorgalom, a pontosság, a lelkiismeretesség, az ambíció, a nemes letörhetetlen ambíció, egész a diadalomig. A helyet, melyet üresen hagy-

tál, az ifjak reménységével fenntartottuk számodra. Fel-fel kerestünk lelkünkben, javulsz-e már, jössz e már a távolból megújult testtel? Éreztük, hogy míg Te vissza nem jössz, helyedet nem töltheti be közöttünk senki.

S Te visszajöttél! Reményeinket nem csalta meg viszsza-
szatérted. Duzzadó arcod, ruganyos tested azt láttatta velünk, hogy hosszú életre szól. Láttunk újra nevetni, tréfálkozni; láttunk vidámnak, olykor pajzánnak, amit nem szoktunk meg nálad s veled örültünk, neked örültünk mi is! S vidáman, boldogan lobogó szívvel fogtál kétszeres munkához, hogy velünk maradhass, hogy minket utólérj!

De nyugtalan, tudnivágyó, komoly lelked nem tudott megelégedni ezzel. Fékezetlenül tört előre s Te rövid idő alatt tulszárnyaltál. S míg mi bohón üztük a napokat, Te Széchenyit, Deák Ferencet, Kazinczyt, Keményt, Péterfit forgadtad mélyen járó lelkedben; mialatt a tavasz madarait vártad, amazokról jegyezgettél, de a jegyzeteidből ezek sem maradtak ki. Az ornithologia nem felejtheti el nevedet! S ha vitázni, elmélkedni vágytunk: Széchenyi nevének hallatára, ki örök eszményed volt, megindultak szavaid, csak tankadó erőd, bágyadó ajkaid s elcsukló hangod némitott el, de nekihevíült arcod, s megélénkült szeliden komoly kék szemeid, arcod még sok mondanivalót árultak el. Önképzőkörünk jegyzőkönyvei sok szépet és meglepőt tudnának rólad mondani. Hányszor lepted meg üléseinket eredeti, új eszmékben gazdag felolvasásaiddal? Logikus gondolkodásod kora érettséget árult el. Oly biztos és áttekinthető volt minden gondolatod, szavad, felfogásod, hogy legbonyolultabb kérdésekben mindig tekintély volt véleményed. S ime az élet logikátlansága Te benned! Nagynak teremtett, de azzá lenni nem engedett! De hát vajjon az élet a nagyság mértéke? Nem! Te rövid élted mellett is nagygyá lettél, az ifjak nagyjává! Ott maradsz a magaslaton melyen mindig kivívtad a helyed. S míg más üzte a gondatlanságot, Te gyöngé testtel, de szilárd akarattal demonstráltad, hogy az eszmékért meghalni, halálra menni is érdemes s csak ezekért érdemes, különben hiúság és káprázat az élet! S utad nem volt a csalódások útja. Gimnáziumi pályádat legszebb sikerrel, a Kazinczy-díj elnyerésével fejezted be. Jogi pályád, melyet választottál, a kitüntetések virágaival halmozott el. Szakköreid többször nyertek Tőled elevenség-

get, semhogya magadra ne vontad volna tanáraid, komoly barátaid különös figyelmét s az elismerés, mit különben az önzés szorit vissza markába neked önzetlenül hullott öledbe. Huszonhárom éves nevedet a budapesti egyetem jogi fakultásának történetében aranykeret veszi körül. Alkotásaidal lekötelezted a szaktudományt, hogy ifjú nevedet bevésse oda, hová az idő, a mulandóság be nem hatolhat.

Utolsó tusáidat vívtad a halállal, de alkotni vágyó lelked még akkor is lobbant egyet; fénye elhatott az egyetemi kathedrákig s búcsút, örök búcsút vettél jogos álmaidtól!

S mi itt állunk némán! Szavunk elcsuklott; vissza nem követelhetünk. Miért? miért kellett elvesztenünk? „Nec volentis, neque currentis, sed misirentis Dei gloria“.

St. I.

MIÉRT ?

„Minden hiábavalóság és a
léleknek gyötrelme.”

„A dolog summája pedig ez:
féljed az Istent.”

Predikátor könyve

*Miért hervad el a virág ?
Mért múlik el mind ami szép :
A nyár, a dal, a szerelem,
Az ifjúság és az élet ?*

*Parázs kihül ; fény megtörik ;
A boldogság csupán csak álom
És minden álom a mi szép.
Eszmének, vágynak, akaratnak
Dédelgetett szent temploma
Testünk síri éjjelbe vesz
S az okos szem és kedves arc,
A rózsza ajk, mely csókra termett
Undok férges tanyája lesz.
Igy jársz te is, így járok én is.
Igy jár mindenki, aki él.
Porból vagyunk, porrá kell lennünk.
Ha ránk borúlt a szemfedél.*

*Ez a természet örök rendje :
Jöttünk, megyünk. Jöttünk megyünk.
Honnan ? Hová ? Földből-földbe.
Helyt adunk új nemzedékeknek,
Kik majd kacagnak ifjú tüzzel
És kergetik a boldogságot,
Mint kergettük mi s annyi millió . . .
Hol van e forgás kezdete ?
Mi itt a cél ? Ki itt az ok ?
Miért keringnek örök rendre,
Örök időktől örök időkig
A számlálhatlan nagy világok ?
Csupa kérdő jel ez az élet.*

'Csupa „miért“. S nincs felelet?
 Porszem vagyunk, semmi egyéb,
 Testvére a csúszó féregnek
 S a fünek, melyet lekaszálnak?
 De hát akkor mi célra minden,
 Ha semmi nem több rongy anyagnál?
 Mi célra ragyog minden szépség,
 Miért kutat, keres az ész
 A mindenségnek tengerében?
 Mért fáj a szív, mért száll a lélek
 Istenhez vágyva végtelenbe,
 Ha mindez csupán dőre játék?

Célnak kell lenni, örök célnak,
 Mely mindezeket létre hozta,
 Mely felül áll minden erőn,
 Mely több, mint minden akarat,
 Élet és halál ősforrása,
 Minden miértnek megoldása.

Az Isten ez a hatalom,
 Ki sorsunk kezében tartja,
 Örök cél szerint igazgatja.
 Sebzett szívnek ő ad nyugalmat.
 Csüggedt léleknek bizodalmat.

S örökké kinzó nagy kérdése
 Minden élőnek a halál,
 A kérelhellen csontkaszás,
 A végzet, melytől reszketünk,
 Benne megoldásra talál:
 Nincs pusztulás, nincsen enyészet,
 Csak látszat minden földi vég,
 Hal'hatlan lelkünk befogadja
 Örök dicsőséggel az ég.
 Csak álom minden földi végzet,
 Csak szívnyügöző nagy ígézet.
 Áldott a mindenség Ura!
 Hallelujah, hallelujah!

A MESTER HITVESE.

— Irta: KISS GÉZA. —

Háttal volt felém, kihajolva a vonat ablakán, csak annyit láttam az eperjesi állomáson a fülkébe lépve, hogy szobor termetén, mint két szegett hollószárny gyászfátyol omlik alá. És ellenkező irányba fordúlva, elmerültem a Tarcán-túli hegyek szemléletébe, melyeknek bérc-homlokát, mint valami gyönyörű győzelem glóriája sugározta körül a hajnali ködökön diadalmaskodó napfény. Szentek azok a hegyek és örökre emlékezetes az a hegyoldal. Mert nem tud a irodalomtörténet több oly nevezetes költői versenyről, mint amely az erdei lankán történt.¹ Ugyanazon helyen, ugyanazon tárgyról, ugyanazon időben egyszerre három költő lantja zendült meg. És közülök az egyik szerelem-szerető Petőfié, a másik: virágimádó Tompáé.

A kalauz rezzentett fel, ahogy a jegyet kérte.

Közvetlenül előttem tartotta a gázsruhás útitársnő kedvezményes jegyek váltására jogosító igazolványát, úgy, hogy akaratlanul is a tulajdonos névalírására kellett esni a pillantásomnak. Oda is tapadt nyomban, mert az egy igen igen ösmerős nevű művész nevének volt a kezeírása. Hitetlenkedve néztem a hajladozó, nőies vonásokat: lehetséges volna? Aztán magát a nőt, aki alig pár arasznyira ült tőlem, már nem fátylazta fátyol, úgy hogy az arcát is láthattam, — csodálhattam. Minden vonása, minden idoma azt felelte: igen, igen lehetséges. Lehetséges, hogy egy olyan egyén, olyan mester válassza hitveséül, mint — Strobl Alajos.

Kissé idegenszerű, de határozottan klasszikus szépség volt. Muzsának termett. Olyan, aki mintául szolgálhat egy művész-lélek álmainak megvalósításánál. A profilje remekül elfinomuló ívek összhangja. Az ajka, mint egy bűvös piros pecsét ígésző titkokon, a szeme két repeső tükör, mely derűsen, kéken örökké mosolyog. Csodásan dús haja művészi

¹ A Pallas Lexicon szerint ez a verseny páratlan az irodalomtörténetben. A mi irodalomtörténetünkben nem egészen páratlan, mert Vörösmarty „Szép aszszony” c. verse alatt ez van megjegyezve: *Művészi vetélkedés Kisfaludy Károlylyal s tényleg Kisfaludy K. „Bánkódó férj” c. költeménye ugyane tárgyról szól.*

görög-homlokot övező aranykorona. A termetén kecsesség, fenség, formatökély ölelkezett össze hódító harmóniába.

Néztem, amennyire nézhettem, mintha ő is remekműve volna az Arany-szobor alkotójának. És már el is szállt a lelkem a magyar életerő e felséges szentháromságához... Fent közepen a főalak: a bölcs, a költő — Arany; mint egy erős, derék napkeleti nemzet papja, táltosa, arcán bölcsesség, nyugalom, derű... Alatta baloldról Toldi; sudárba szökkenése a nemesült szittya-erőnek. Jobbról: Piroška. A magyar hölgy virágzó szépségének, szárnyaló lelkének, keletről hozott búbájának imádatos Génusza. Rozgonyi Piroška! — akinek egy Széchenyi grófnő (Alice) volt a modellje. Mintha élne, mintha beszélne. Nézd a szemét — mintha beszélne. Nézd, nézd az ajkát — mintha megszólalna...

Tényleg megszólal, de nem az a távoli, ércből öntött szobor-nő, akin a lelki szemeim révedeznek, hanem ez, ez az élő, aki itt lélezkzik a közelemben, aki kérdez tőlem valamit.

Egy rövid, nyájas kérdés az ő részéről, hogy közvetlenül megy-e ez a vonat Budapestre? — megtörte a közénk feszült csendet és pár pillanat múlva fesztelenül csevegtem Strobl mester nejével, a legérdekesebb témáról: — magáról a mesterről.

Megtudtam, hogy amint kitört a világ békéjét felforgató zivatar, nem volt hatalom, ami a mestert visszatartsa. Mitse törődve 58 évével, érezve egészsége teljességét, felöltötte főhadnagyi uniformisát és bevonult az ezredéhez.

Műtermében megkezdett, befejezetlen művek, megmintázásra szánt tervezetek várják a háború végét, hogy visszatérjen hozzájuk a hadba vonult mester. Csak vázlatkönyveit vitte magával, vastag papírtömböket, hogy ott is vázolgasson, tervezgessen, impressziókat gyűjtsön.

A tájos úrnőnek láthatólag jól esett, hogy ily melegen érdeklődöm és oly őszinte tisztelettel viseltetem nagynevű, dús tehetségű férje iránt és neki tüzesedő hangon, rózsaszínre pirkadó arccal, — ahogy a szívünknek nagyon kedves egyénekről szoktunk — mesélt, mesélt a művész hitveséről

Elmondta, hogy munkakedve, alkotó ereje fáradhatatlan, termékenysége kifogyhatatlan. Az ébredő napsugárral

lép műtermébe és csak napszállatkor hagyja abba a munkát. Legutóbb a Jókai-emléken dolgozott, attól szólította el a riadó.

Hanem a hitvesi szív nem tudott megnyugodni. Strobl Alajos élete nemcsak az aggóató nőé, hanem a nemzeté is, amelyre talán mégse zúdíó a Seregek Ura olyan veszedelmet, hogy legtehetségesebb fiait legyen kénytelen harctérre küldeni. Strobl Alajosra még szüksége van a magyar művészetnek. És a hitvese egész bonyolult cselszövevényt eszelve ki, valóságos kis összeesküvést szervezett a befolyásos vezető férfiakkal a mester ellen, hogy azt akarata ellenére is — felsőbb rendeletre! — a front mögé, legalább aránylag veszélytelen területen helyeztesse biztonságba.

— De Isten ments, hogy ő megtudja, hogy én az ő háta megett minden követ megmozgatok érte — szólt útitársnőm utólérhetetlen kedvességgel.

Bizony, abból roppant nagy baj eredhetne. A mester feltétlenül példás büntetéssel sújtaná az alattomos párttütőt.

Én azt hiszem — agyoncsókolná!

A sárospataki főiskola aranykönyve.

VIII. A sárospataki főiskola hadbavonult jelenlegi és volt növendékei :

Név	Minőség	Megjegyzések
Okos Gyula öcsényi lelkész.	Tábori lelkész.	Hősiessége megörökítve Fényes L. A szerb harctérről c. könyvében.
Joó Miklós beregákosai lelkész.	" "	Lelkeszi érd.-keresztrel kitüntetve.
Novák Lajos taktaszadai lelkész.	" "	Kórházi, majd harctéri szolgálatban.
Tóth Lajos s. lelkész.	" "	Északi harctér. A lelkészi érdemkereszt II. osztályával kitüntetve.
Fekete István s. lelkész. (Böcs).	" "	Kórházi szolgálatban Kassán
Fekete Lajos s. lelkész. (Böcs).	" "	Kórházi szolgálatban Sátoraljaújhelyben.
Kirchner Adalbert s. lelkész.	Ápoló lelkész.	Hadiékitményes vörös-kereszt ezüst díszjelvény.
Szüts István főisk. számvevő, volt jh. (Tiszasalamon).	66. gy.-e. tart. hadn., századparancsnok.	Harmadszor az orosz harctéren
Szüts Lajos joghallgató. (Tiszasalamon).	66. gy.-e. hadapród.	1915. június óta orosz fogságban Krasznajarszkban.
Bakó Lajos volt gimn. tanuló (Gyulaháza).	11. honv. gy.-e. hadapródjelölt.	Orosz fogságban Krasznajarszkban.
Szabó Gyula joghallgató. (Szárzaberek).	65 gy.-e. önkéntes.	Először az északi, másodsor a keleti harctéren

Kérjük olvasóinkat, hogy hozzártatózóikról legyenek szivesek a pontos adatokat szerkesztőségünkhöz juttatni, aranykönyvünk számára.

A NŐ HELYZETE A HÁBORÚ UTÁN.

Irta: GESZTELYI NAGY LÁSZLÓ.

A mai világháború sok mindent lényegesen meg fog változtatni. Megváltozik Európa térképe, megváltozik a népek erőviszonya, megváltozik az egyes államok joga, társadalmi és gazdasági rendje, megváltozik az emberek gondolkozása, megváltozik a nemek viszonya és aránya, megváltozik az emberek foglalkozása és kereseti ága. Szóval a háborúból — mint Pau tábornok is megjegyezte — megváltozott, újjá született nemzetek, megerősödött *éne*k fognak kikerülni, kik megedződtek a szenvedések viharában.

A világháború a nők társadalmi és jogi helyzetét is lényegesen át fogja alakítani. A világháború után új államok és társadalmak jönnek létre, új eszmék, új elvek kerülnek felszínre, melyek új érdekek szolgálatában fognak állani.

Már a legutóbbi időben nagyban észlelhető volt a nők helyzetében beálló változás a városok gyors fejlődésével és a gyáripar növekvő hatalmával. A városokban, a gyárakban számos új foglalkozási ág keletkezik, melyek a nőt mintegy magukhoz vonják. Sok munkára kizárólag nőt kezdenek alkalmazni, mely körülmény önállókká, függetlenekké avatja őket. Ma már alig van iparág, melyben nők ne dolgoznának a férfiak mellett.

Az utóbbi évek gazdasági és társadalmi állapotai a gyáripar terjedése és a létküzdelem (utóbbi főleg a városokban) a nőt önálló keresetre indítják. Ennek a következménye, hogy a termelés terén működő nők száma óriási arányokban emelkedik, de egyúttal nagyon sokat veszít más tekintetben. Igen jelentékeny és folyton emelkedő a nők versenye a szellemi munka terén is. A nő-munkás szaporodása minden államban nagyban észlelhető. Európa főbb államaiban körülbelül 28 millió, Magyarországon 2 és $\frac{3}{4}$ millió nő birt önálló keresettel a háború előtt, mely szám azóta talán egy millióval is szaporodott.

A fejlődés e fokán találta a nő helyzetét a mai világháború, mely ez állapotot még tökéletesbíteni fogja a nő-emancipáció terén.

* * *

A mai világháború próbára tette a nőket minden tekintetben, erejükön felülít, nemükkel össze nem illőt követel tőlük a haza e történelmi időkben; s ők mindezt kedvvel végzik, odaadással teljesítik.

A társadalom jótékonyági akcióinak nagy részében nők járnak elől; az ő tevékenységük folytán válik lehetővé a harcoló katonák

téli ruhával való jó ellátása, a sebesültek megfelelő ápolása, gondozása; nem is említve azt, hogy számos kérvény érkezett a honvédelmi minisztériumhoz, hogy alkalmaztassék a női nem is, ha nem is fegyveres, de a hadviseléssel összefüggő és nemökből önként folyó tereken, pl. főzés, harctéri ápolás, varrás, tisztogatás, stb., bár sokan kérték a fegyveres szolgálatot is. S tényleg találtak olyan nőt, ki mint katona, férfi ruhában, senkitől fel nem ismerve küzd az ellenséggel és a nélkülözésekkel.

A fentiekén kívül ma még az állam-gépezet nagy munkájának jó részét is nők végzik. Ma Magyarország összlakosságának 12—13 % a katona, minek következtében rengeteg foglalkozási ág nélkülözi a férfi munkáskezet, mely hiányt különféle hivatalokban, az iparban, kereskedelemben, a mezőgazdaságban nők pótolják; s végzik mindenütt a sokféle munkát a legnagyobb odaadással, a legnagyobb rátermettséggel.

A háború fényesen bebizonyította a nő minden pályára való képességét, hivatottságát, mely körülmény helyzeteket háború után teljesen át fogja alakítani; nagyban emelkedni fog az önálló keresettel bíró nők száma, minek folytán nem lesznek arra kárhozthatva, hogy várják, míg valamelyik férfinak tetszik, hogy őket fejkötő alá tegye, kenyérrel, sonkával ellássa; meg fogják keresni maguknak a létfenntartási tényezőket.

Már eddig is sok foglalkozási ágat egészen elárasztottak a nők, mondhatni, majdnem kizáróan a maguk számára foglaltak le (posta, távirda, bankok, vasuti, pénztár, tanítói, egyes hivatalok, hirdal- és dohány-elárusítás, stb.); a háború után még fokozódni fog a női munkások száma, különösen az értelmiségi pályákon, részint, mivel a férfiak óriási percentje pusztul el, vagy lesz munkaképtelenné, részint, mivel — ami szintén az előbbtől folyik — kevesebb eshetőség lesz a háború utáni állapotok mellett a nők férjhezmenetelére.

Azonban nagy a valószínűség, hogy e téren is változás fog beállani a jelenlegi helyzettel szemben a nők javára. Ha nem fogadhatjuk el a mai viszonyokra vonatkozólag a statisztikának azt a megállapítását, mely szerint háború után rendszerint emelkedni szokott a házasságok száma, azt tényként fogadhatjuk el, hogy nagyon sok, eddig keresettel nem bíró férfi fog a háború után olyan helyzetbe jutni, hogy tisztességes módon családot alapíthat. De az állami hatalom is belenyúlhat e kérdésbe, nevezetesen, ha *behozza az aggregény adót*, melyet Franciaországban — az elnéptelenkedés meggátolása végett — már régen foganatosítottak, melynek nagysága mintegy kényszeritené az aggregényeket a nősülésre, mely körülmény,

amellett, hogy a férjhezmenésre és az anyaságra hivatott nőket átadná eredeti rendeltetésöknek, óriási nemzetgazdasági haszonnal is járna, melyre, ha valaha, úgy ma óriási szükség van. S még egyet! Szakítani kell a régi megcsontosodott elvekkel *s meg kell engedni a kath. papoknak a nősülést*, mely által különösen a kihalóban levő középosztály újjáalakítása mozdíthatnák elő.

Különösen nemzetiségi vidékeken kell a kormánynak nagy gondot fordítania a nők férjhezmenetelére. Gondoskodnia kell, hogy minden magyar özvegynek és magyar leánynak legyen magyar férfi; hogy ott, ahol arra kétszeresen szükség van, ne gyöngüljön, ne fogyjon a magyarság, hanem felfrisstülve új nemzedékeket adjon a hazának.

Az említett különféle foglalkozási ágak gondtalan existenciát biztosítanak a nők számára, minek következménye lesz, hogy egyrészt a nők szava, tekintélyök súlya meg fog növekedni, másrészt pedig nem lesznek mintegy arra kárhóztatva, hogy csak férfival együtt szerezhetik meg a létfenntartási feltételeket.

A mindenkori kormányoknak oda kellene hatniok, hogy minél több leány menjen férjhez, hogy minél nagyobb mértékben emelkedjék a házasságok száma, miáltal a magyarság javára kialakuló fajszaporodás nagyobb lendületet venne, ami egy új, elkövetkező ezredévnek biztos alapját képezhetné.

A VÉRES PÉNZ.

*A fehér mütő karcsu asztalán
Kábitó lázban, fáradtan, bénán
Fekszik a huszár . . . Szép szálas legény,
Hetyke csikós volt annak idején.*

*Szól a doktor úr: „Fiam, türelem!
Sebedben, amint érzem, több helyen
Gránátszilánk van; kiszedjük tehát . . .”
S a jó doktor buzgón neki lát.*

*„Hát ez miféle új löveg megint?!
Hogyha jól látom, egy pengő forint.”
Kiált a doktor s a huszárra néz,
Várva, mit felel rá a jó vitéz.*

*„Ritka, de velem megesett, uram,
Volt a zsebemben két forint hatvan . . .
Bár ne lett volna! . . . Megadtam az árát
Eleven csontra vágta egy gránát!”*

*„Oda se neki! Kint van, huszárom!
Utolsó vasig: Egy, kettő, három . . .”
A huszár veszi . . . szép, fájdalmas kék
Szemében öröm, merengő játék.*

*S amíg a véres pénzt nézi, azalatt
Átsuhan lelkén ezer gondolat . . .
„Szent e pénz nekem — rátapad ajka —
Vérem piroslik, csókom ég rajta!*

*Mégis e pengőt, Orvos úr, kérem!
Ajándékképen fogadja tőlem . . .”
„Emlékkül fiam, én elfogadom,
De im, e tízet cserébe adom.”*

*Nekem is! Gyerek, egy pénzdarabot!
Érte cserébe tízannyit adok!
Még ezt a pengőt! Nekem csak krajcárt!
Hangzik körülte s kínálják az árt.*

„Jó uramék! Alássan kérem!
 Ez a pénz tíz nap itta a vérem.
 Vérem hát nékem, melynél drágább nincs.
 Nem adhatom el, nincsen az a kincs!

Ha a nagy Isten haza vezérel,
 Ebből a piros gőzölgő vérrel
 Áztatott pénzből babám újjára
 Jeggyűrű lesz még neve napjára.

Szavait mély csend követte legott . . .
 Minden kérő ajkán némán elhallgatott . . .
 S im, egy hordágyról nyöszörgő sóhaj
 Száll fájdalmasan panaszos szóval:

„Teremtő Isten! Hát meghalok már!
 Meg . . . meg . . . szép ifjú testem sírba száll.
 Nem sebem, a bú von szemfedőt reám.
 Érted halok meg, anyám! Jó anyám!

„Mért vagy oly lázas, édes gyermekem?
 Mi történt veled? Meséld el nekem.
 Vérzik kötésed, arcod halvány,
 Egész más voltál tegnap délután.“

„Itt van, Doktor úr! Beszél a levél . . .
 Jó öreg anyám alig, hogy csak él . . .
 Mennyi tenger kincs van az ég alatt!
 Neki még sem jut betevő falat.“

„Ne gyötörd magad, úgy sem ér mit sem.
 Imádkozz, fiam! Él még az Isten . . . !“
 Rászól a huszár: „Él bizony s érte
 Imhol a pénzem! Ki többet érte?“

Egy két pillanat. Volt a pénz és nincs.
 Összegyűlt érte egy egész kis kincs . . .
 Elküldték messze, merre a könny hull,
 Hol egy anyóka sírva leborúl.

GUTMAN ÚR ELŐAD.

Gutman úr, nem annyira az ószövetség, mint inkább az ószövegetek avatott mestere, hat óra után két perccel megjelent az előadásra. Ahogy a kapun belépett már tudtuk, hogy ő jön. Elárulta a lépése. Erős, csizmás léptek, melyek azonban nem olyanok, mint a fáradtan nyugodt paraszti lépések. Inkább a vadász jár így, aki egész nap kódorog, ókumlál, szimatol, alkonyatkor aztán biztosra megy. Főképp a biztosság jellemezte most ezt a közeledő zajú járást. Az léphet így, aki minden portán otthon van ebben a városban és hogy a ködös sötétben is rátalál az előszoba ajtó küszöbére, a diákkamarába nyíló kilincsre, határozottan mutatja, hogy nem most először jön ide. Ez a diszkrét kopogtatás . . . : — igen, ez ő. A köszönése bizalmas hangján érzik, hogy olyan helyre jött, ahol ő otthon van: — diákszobába. És pedig „hivatalos ügyben,“ mert nemcsak a barna görbe bot van a karjára akasztva, nemcsak hogy a pipaszár kívánczik ki a félhosszú fekete téli kabát zsebéből, ahol rövid pihenőket szokott tartani, hanem a hóna alatt ott szerénykedik a hivatalos eljárás elmaradhatatlan kelléke és elkophatatlan jelképe: a zsák is. A zsák ugyan állandóan vele van, de ha nem biztosra megy, akkor a nagykabát belső oldalán, a szive felett összehajtogatva rejtőzködik. Gutman úr a zsákot *puskának* nevezi. Ő nagyon is gyakran interpellálja meg az embert: Nem *mutatkozik* valami *purtéka*? Mihelyt „mutatkozik,“ mint a vadász, ha meglátja a vadat, menten rákapja a „puskát.“

Ez a három kellék jellemzi félreismerhetetlenül Gutman urat: a bot, pipa és a zsák. A csizma csak átmeneti szerelvény a téli náthatermesztő időjárásra való tekintettel, nyáron cipő választja el a talpát az anyaföldtől, (már persze csak úgy, ha nem lyukas). No a pincse az télen is ugyanaz, ami nyáron, sőt ugyanaz, ami tizenkét év előtt volt, ez azonban nem egészen elválaszthatatlan tőle, mert például a jelen esetben is levette, megadván az úri helynek dukáló tisztességet és letette egy ládára. Az egészen természetes, hogy kemény gallért visel és nyakkendőt. Ruháján is meglátszik, hogy az „kezdetben“ az úri rendhez tartozott vala; ha aztán az idők kiméretlen vasfoga nagyon

beleakadt valahol, Gutman úr néhány ügyes öltéssel vagy virító folttal *kireperálta* a szakadásokat.

Az arcát már bajosabb leírni, mert abból nem sokat látni. Pedig érdekes ábrázat a Gutman úré. Különben se nagy koponyája az arcnál úgy elkeskenyedik, mint azoké az egérfajta kis emlősöké, melyek abból táplálkoznak, amit mások gyűjtöttek, vagy mások elhánytak. A feketéből deresre színtelenedett, sűrű kurtaszakál, a vékony, de tömött bajúsz, vastag szemöldök. a homlokra lecsúszó haj úgy elfoglalnak a képén minden helyet, hogy alig látni valamit a vonásokból. Szája környéke annyira be van növe, hogy csak beszéd közben piroslik ki a szimpla metszésű szűk szájszél, de ilyenkor aztán elővillan a pompásan egészséges fogsor is. Orra kicsi, sima szabású, de a szimatát megirigyelhetnék a legtehetségesebb detektívek is. Hát még a szeme! Szúrós, fekete, bennülő, de szinte csalhatatlan. A kifejezése is olyan, mely elárulja, hogy a homloka mögött helyesen működnek az *üzletszabályzat* kerekei. Mert körülbelől a körülményekkel számotvető, az üzleti tapasztalatokat állandósúlt tételekbe foglaló józan ész az, amit ő üzletszabályzat néven gyakorta emleget, mint mérvadó díj-szabási közeget. Ennek alapján, amit az a két apró biztos szem megnéz, az már meg is van becsülve. (Az eladó szempontjából persze: *le* van becsülve.)

Külön figyelmet érdemel Gutman úrnak a beszédmódora. A zsidó zsargon erősen házó természete őt is jellegzetesen befolyásolja, a végső szótagokat ő is elnyújtja, fel is emeli, de nem rántja oly kiáltozva fel, mint galíciai elvtársai, kiknek hanghordozása ezért hasonlít annyira a kotkodácsolásra. Inkább a megfontoltság, az a tempósság érzik a beszéde módján, ami úgy hozzátartozik egész mivoltához. És ez a vontatott előadásmód oly természetes összhangban van azzal a félig rejjett sunyi humorral, mely észrevétlen fakasztja kacajra a hallgatóságot. Persze ezt nagy mértékben segítik elő az ő extra kifejezései, melyek talpraesett és komikus voltuknál fogva nagy vonzóerőt gyakorolnak.

Hogy miért neveztetik ő mesternek?

Hja, neki ezt a megtisztelő címet a pataki akadémia két fakultásának több évtizedes közvéleménye végérvényesen adományozta, éppúgy, mint a Tudományos Akadémia a doktori

címet a maga kitüntettjeinek. Különben is Gutman úr rászolgált erre tanulságos szakelőadásai alapján. Ifjabb éveiben ugyanis, mint csendőr szolgálta hazáját, miközben a Büntető Törvénykönyv egyes részeiben oly meglepő jártasságra tett szert (tudja, hogy „mit mond a *pharagrafus*“), hogy minden jogász-nemzedék csodálattal és ennek fejében többé-kevésbé elnyűtt ruhadarabokkal adózik neki. A teológusok elismerését pedig az ő héber-iratokbeli tájékozottságával vívta ki. Szó ide, szó oda, Gutman úr harminc év óta otthonos a kollégium környékén s elmebeli kiváltságai révén annyira megnyerte az ifjúság közbizalmát, hogy szinte nem is diák, aki nem hozzá fordul — pillanatnyi pénzzavarok idején. És Gutman úr, amellet, hogy ebből él, büszke is erre, mert hiszen ma már nem egy kiváló emberről mondogatja el, hogy az is az ő neveltjei közé tartozik.

Ily érdeemes múlt után hogyne volna ő szívesen látott vendége a diákkamaráknak! Az üdvözlések után rögtön rátér a „tárgyra“ mely a mai előadás (helyesebben: eladás) alapjául szolgál:

— No tessék mutatni, hogy lássam azt a *phurtékát*.

Az ágy karján elítélésre szántan gubbaszt egy csikos fekete nadrág. Hajdan, mint zsakethez való dísz-ruhadarab kezdte pályafutását, de a történelmi rázkódtatások folytán oly surlódások, szakadások keletkeztek rajta, hogy nincs más hátra, mint átadni a Nirvánának, amit jelen esetben néminemű „ellenérték“ mellett Gutman úr zsákja képvisel. De milyen nehezen jut be még oda is! Herr Gutman roszszalólag csóválja a fejét.

— Harmadosztályú phurtéka. Hetven krajcárér ide thecik adni?

A diáknép méltatlankodva zúgja:

— De mit gondol Gutman úr?! Hisz ez egy finom nadrág. Azért, hogy néhol kopott? Egy pengőt nyugodtan adhat érte

Mert hallva, hogy a mester itt van, a szomszéd szobákból is szállingóznak a fiúk befelé. Egyik letelepszik a ládára, másik az ágyra dől, a harmadiknak jól esik az asztalhoz támaszkodni. E sorok szerény írója az ágy karján trónol, hogy onnan, mint a történet tárgyilagos magaslatáról, krónikáshoz illő higgadtsággal ítélhesse meg az eseményeket. A nadrág tulajdonosa izgatottan méregeti lépteivel

a szoba csekély távlatait, várja már a mester döntő véleményét.

Nehezen ütődik nyélbe az üzlet, mert a fiúk lelkesen ragaszkodnak a pengőhöz. de a mester hallani sem akar róla. Kifeszíti szegény nadrágot a tenyerén, úgy mutatja:

— Tessenek megnézni urak, hát mi ez, nadrág? Ócskaság. Még hetven krajcárt sem szabad ígérni érte, mert az üzletszabály nem ír elő, csak egy koronát, de hát mit csináljak? . . . Hát tetszik tudni mit? Adok érte hetvenöt krajcárt, oszt kész.

— Gutman úr, maga Olcsó János. Hát 9 hatost nem mégér az a nadrág?

Gutman úrral nem lehet bírni. Példákat hoz elő a közelmúltból, hogy milyen finom egy nadrágot vett ő a mi nap másfél koronáér; tiszta új, . . . hogy nem megy úgy az üzlet, mint máskor, mert a legjobb *páciensek* elmentek Galiciába arbájt munkára stb., stb., elég az hozzá: kiveszi bőrtárcáját és leolvas az asztalra nyolc, azaz nyolc hatost.

— Nem lehet többet, hisz ha lehetne, én adnék. . . . és a nadrág eltűnik a zsákban, a nyolcvan krajcárok a diákzsebben.

Szent a béke. Az egy korona hatvan fillér ujdonsült tulajdonosa jókedvűen sodor egy nyolcast, Gutman mester nyugodt, elégtűlt mozdulattal húzza elő a pipát, a tenyeréhez üti, megszippanjtja s mikor meggyőződött, hogy pontosan szelel. megtömi és ahogy bodorodik belőle a füst, úgy kerekedik ki egyik mondat a másik után.

Most jön az előadás tanulságosabb része. Mert Gutman úr az ócska szövetekkel való beható foglalkozás közben ugyancsak megtanúlt belelátni az emberi lélek szövevényeibe. Amit fürkésző szeme itt-ott észrevesz, az jóízű előadása folyamán, mint hasznavehető tapasztalat oldódik fel. Elképzeltető, milyen ösmerettségeknek örvend ez az apró nyereségekből éldegélő üzletember, aki nemcsak Patakon, de még a környékbeli falvakon is a lakosságnak úgyszólván minden rétegével üzleti érintkezést tart fenn. De azért ne gondolja valaki, hogy ő mindent kifecseg. Óh nem. Gutman úr maga a megtestesült titoktartás.

Ránézve két nagy kasztja „létezik“ az embereknek; az egyik, amelyiktől vesz, a másik, amelyiknek elad. Az üzletszabályzatban aztán mindenki a neki megfelelő kate-

góriába van beosztva. Az egyik *első osztályú* phurtékát ad, a másik *handlerei*-t (gyári munka). De ez a megkülönböztetés csak látszólag ily „felületes“ — már amennyiben ruhára vonatkozik. — Gutman úr az értéke felől is tisztában van az embereinek; tudja, hogy ki viszi valamire és ki marad egyszerűbb sorban.

A vevőinek is megvan a beosztása. Ezek közt legérdekesebbek az *erőszakos intelligenciák*. Hogy kik ezek? Segéd-félék, akik minden áron urak akarnak lenni, úgy szeretnének járni, mint egy *inteligenc* ember, hanem fizetni nem szeretnek a phurtékáért. Most azonban még ezeknél is több gondot okoz a mesternek az ötvenegy évesek kilátásba helyezett sorozása.

— No, magát nem viszik el öreg! — vigasztaljuk — ha valaki, akkor maga feltétlenül „nélkülözhetlen.“

. . . . A végeken valahol estimára harangoznak, Gutman úr elköszön pártfogoltjaitól és eltűnik a ködös éjszakában. Emlékezete azonban velünk marad az időknek végéig, mint derüs emléke egy ódon, elavult, elszigetelt, de soha, soha nem feledhető, bensőséges diákéletnek . . . .

Kg.

HÓDOLAT FEDÁKNAK.

— A Császárné cimszerepében. —

*Selyem hullámon ragyogva libegsz,
Mint lenge irisz fénylő víz fölött.
Igy tűnt föl egykor, rózsás tengeren
Aphrodite a bűvös habszülött.*

*Fölkent császárnők, jöhetnek el hozzád,
Tanítani téled fenkölt fenségét.
Alattvalóid ezre hozsannáz
Tapsai úrján ringatva téged.*

*Szined elé im, járulok én is,
Készlet a szívem hódoló hite
Művészetédért lelkem e gyöngyét
Fogadd kegyesen szép Aphrodite!*

EGYROL-MÁSRÓL.

Képtelenség elgondolni, miféle gazdasági ok fogja lelkesíteni napjaink amaz apró emberkéit, a jövő dicső hadseregét, akik tépett, foszladozó ruharongyaikban kuporognak, mezitlábasan vacogó kis fehér fogaikkal, révedező kisirt, éhségtől elapadt szemeikkel, fűtetlen, rozoga viskókban; akiknek apjuk nincs s így hadisegélv sincs s minden olyan drága s ők még nem tényezők ama „gazdasági“ életben? A kis Zsani pl. az a kis füstös, maszatos, villogó szemű, szelid magyar árva legényke azt mondta, hogy este, ha kenyérke nincs, hát lefekszünk, imádkozunk s aztán hamar elalszunk s így hamarabb jön a reggel. Így magyarázta el neki az anyja, aki igen rossz bölcs, mert elméletét a gyakorlat is fedi. Hát, ez a kis magyar imádságon nevelődik, hogy gazdasági okokból idővel hőssé legyen. De hányan vannak ezek az imádságon, szenvedésen izmosodó emberkéek, akik most, hidegben, sárban kucorognak valahol jó szívű szomszédok küszöbén, a madárkákkal kapkodva a morzsák után akkor, amikor a korzó bűzhödt a parfümmetől, a prémtől nem látni a hölgyeket, ők a madárkákkal nevelődnek, hogy a gazdasági okok majd hőskéket varázsoljanak belőlük. Hogy miképen lehet ez, azt ne tessék tőlem kérdezni. Én nem tudom, mi ennek a titka. De sokan mégis azt mondják, hogy ezeket a könyörület objektumait gazdasági okok teszik vörös ördöggé, vitéz honvéddé, szóval győzhetetlen hőssé. Én csak azt értem valamiképen, hogy az én Zsanim hős miképen lesz, de a többieket, azokat végképen nem. Zsani t. i. harmadmagával megosztozik azon, amit egy szelid, jóságos lelkű anya fiának adna, ha az történetesen otthon volna. Így lesz Zsani hőssé egy hős kenyeren s akiért lesz hős, az az a jóságos szív, az a szelid tekintet, mely őt megcirogatja naponként, egy áldott kéz s ezen kívül még talán a mellette éhező öregedő anyjának majdani emléke. Vagy a gazdasági okok teszik hőssé? Én igazán nem tudom ebben a percben megmondani.

Ami jogos, azt meg kell adni az embernek, ha csakugyan szociális lény, de viszont el kell tőle venni azt, ami jogtalan. Ha a budapesti cukrászlányok éheznek, nélkülöznek, holott megdolgoznak azért, hogy eleget kapjanak, anélkül, hogy tisztességüket, becsületüket, önérzetüket vinnék árúba, akkor meg kell követelni a társadalomnak, hogy megadassék nekik, ami őket megilleti. De viszont foglaljon le minden pipere-készletet a társadalom; fossza meg az uccát művirá-

gaitól, divatkirakatok élő hordozóitól s takarítsa be őket műhelyeibe, a prémbőségből csináltasson hósapkát a hadseregnek; a cipőszárakból apró topánkát a meziteleneknek. Mert amíg ezt nem teszi, semmit sem tett. Neveljen a társadalom s ezzel mindenkinek meg fog adni mindent. Mert a hiuság kielégíthetetlen szörnyeteg s talán emiatt nélkülöznek a cukrászlányok s minden más szociális megoldási mód, mint a nevelés és pedig az élet magasabb értékelésére való nevelés, sohasem fogja ezt kielégíteni. A hiuság olyan rettenetes valami, hogy minél jobban etetik, annál éhesebb, míg egyszer magát az embert fojtja meg.

Hogy van az, hogy minél kevesebb az igen gazdag — annál több az igen szegény?

Milyen volt Jézus? Forгатgatás közben Lentulus, Jézus korabeli római író levelének Jézusra vonatkozó következő részletét találtam leírva: „Egy ember érkezett most ide, egy ember, aki még ől s akinek óriási a hatalma. Neve: Jézus Krisztus. A nép prófétának tartja, tanítványai az Isten fiának tekintik. Életre kelti a holtakat és meggyógyít minden betegséget. Magas termetű ember, de minden testrésze nagyon szabályos. Arc kifejezése szigorú és csodálatos hatással van mindenkire, félni lehet tőle, de egyben önkéntelenül is szeretni kell őt. Borsárgaszínű haja simán fedi fejét egészen a füléig, onnan azonban és nyaka körül dús csillogó fürtökben hull a vállára. Tiszta magas homloka van, rendkívül finom az arcbőre, amelyen csak halványan látható egy kis pir. Vonásai szépek és kellemesek orra, szája kifogástalan. Bajusza és szakálla ép olyan színű, mint a haja és ép oly dús. Szeme kék és csillogó. Amikor megró valakit nagy eréllyel csengenek szavai, amikor tanít, hangja finom és gyöngéd. Vonásai bátorságot és méltóságot tükröznek vissza. Nevetni senki sem látta, sirni sem. Minden amit beszél okos és tartalmas és egyetlen szava sem fölösleges. Ő talán a legszebb ember a földön“.

— St. I. —

ÉNEK AZ ÉJSZAKABAN.

*Fonjuk a drótsövényt
 Strypa partján végig . . .
 A mi honszerelmünk
 Felér a nap égéig,
 A csillagos éjig.*

*Fonjuk a drótsövényt,
 Süjt a kalapácsunk,
 Mi jó szívvel adjuk
 Oda ifjúságunk;
 Szív megszakadásunk.*

*Fonjuk a drótsövényt,
 Szép holdas az estünk,
 Itt van az imánkban
 Minden szenvedésünk,
 Minden felejtésünk.*

*Fonjuk a drótsövényt,
 Elfog vágyak vágya,
 Völegényi csokrunk
 Temetők virága . . .
 Hulló hervadása . . .*

*Fonjuk a drótsövényt,
 Sírnak a gránátok.
 Virág testiünk felett
 Gyásszal verő átok:
 Hollócsapat károg . . .*

*Fonjuk a drótsövényt,
 Hómezők fényébe
 Édes álmodásban
 Lebeg itt elénkbe
 Anyánk síró képe . . .
 Édes anyánk képe . . .*

HIREK.

Finkey Ferenc, pozsonyi egyetemi tanárt, főiskolánk volt növendékét, majd jogtanárát Ófelsége *udvari tanácsossá* nevezte ki. Ifjúságunknak általános öröme, hogy e tehetségeért tisztelt, vonzó egyéniségeért szeretett tanárát a legfelsőbb elismerés sem mellőzi el!

Aranykönyvi toldalék. Aranykönyvi adataink közlése óta: *Pálóczy* Barna, *Zitás* Bertalan, *Dr. Gööz* Lajos, *Szabó* Ferenc, *Bálint* Zoltán hadnaggyá. *Magyary* Lajos zászlóssá léptetett elő. *Kiss* Elek bányamérnök a gorlicei áttörésnél tanúsított hősiességéért magatartásáért nagy ezüstérmét nyert

Tompa Levellei. Közeledvén Tompa Mihály születésének 100 ik, halátának 50-ik évfordulója, a „Kisfaludy-Társaság“ elhatározta nagy fia leveleinek kiadását. Ezek közzétételével kíván áldozni a regecs magyar föld, a regélő magyar nép és a mesészerű szenvedések között is egy szebb jövőben élő hittel bízó magyar lélek bibliás költője kegyeletos emlékének. Mivel alúlirottat bízta meg a Kisfaludy-Társaság a levelek összegyűjtésével és sajtó alá rendezésével, bizalommal fordulok minden intelligens magyar emberhez, aki Tompa eredeti levelének, vagy akár a legjelentéktelenebbnek tetsző kéziratának is birtokában van, azt eredetiben vagy betű szerint hű másolatban hozzám juttatni — s aki ilyenről tud, erről alúlirottat mielőbb értesíteni sziveskedjék. E közlés, ez értesítés a Tompa emlékének nyújtandó legszebb áldozat s egyben hazafias kultúrkötelesség. Az eredeti leveleket, kéziratokat és a Tompára vonat-

kozó emléktárgyakat a Gömör-megyei Múzeum Tompa szobájában őrizzük nemzeti közkincként, a beküldő letétjeként, melyet akár a beküldő, akár jogutódja bármikor visszakérhet. *Dr. Vallentinyi Dezső*, rimaszombati főgimn tanár. — Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy *Órás Kálmán* ondi lelkész, Tompa: *A nő helye; hivatásának szépsége és fontossága* c. Draskóczy Sámuelné felett tartott halotti beszédének nagyon becses kéziratát ajándékozta a főiskolai könyvtárnak. — A pataki ifjúság érezze nemes kötelességének a Tompa-hagyományok időszerűvé vált gyűjtését!

Ismeretterjesztő előadások. A Sp. Irodalmi-Kör ez idén is megkezdte minden második vasárnap d. u. 3 órakor a főiskola imatermében tartatni szokott ingyenes előadásait. Az előadások műsorát falragaszok útján közölte Sárospatak közönségével, hogy mindenki meghívottnak érezze magát e szórakoztató és egyúttal ismeretterjesztő felolvasásokra. A sorozatot *Dr. Rácz Lajos: Jézus és a világháború* c. ép oly érdekes tárgyú, mint érdekes tárgyalású felolvasása kezdte meg. Nagy érdeklődésre tarthat igényt *Dr. Gulyás József: A háború és a magyar költészet* c. tanulmánya, — február 6 án, — melylyel összhangzásban a háborús költészet értékesebb darabjait fogja az ifjúság néhány tagja elszavalni.

A „Főiskolai Énekkar“ Nyéki Zeke Lajos mintaszerű vezetése alatt általános elismerésben részesül szépen összhangosított szerepléseieért. Eddig résztvett a kórus: özv. Fülöp Károlyné, Nagy Gáborné, Pavletits György (r. kath.), ifj. Szabó Sándor, egy ausztriai katona (r. kath.), gyászszertartá-

sán és két szerényebb temetésen. Már előkészületben a darabok a február második felére tervezett teológus-estély műsorához.

Konviktusi étrend. A Sp. Ref. Lapok *Emeljétek fel a szíveteket* c. megkapó felszólítására befolyt pénz és terménybeli adományok lehetővé tették, hogy a tápintézeti koszt az igényeket, amennyire lehet, kielégítse. Ime az étrend. Reggeli: kávé, hetenkint egyszer leves. Ebéd: Hétfő: bab leves, gyúrt tészta Kedd: keménymagos l., hurka. Szerda: bab l., gyúrt tészta. Csütörtök: hús l., hús, burgonya, mártás. Péntek: burgonya l., gyúrt tészta. Szombat:

hús l., pörkölt, párolt káposzta. Vasárnap: hús l., hús, tészta. Vacsora: H.: sertéssült, burgonyával. K.: tepertős burgonya. Sz.: pörkölt burgonyával. Cs.: tejbe gríz (e helyett tartalmazhat kérünk. Felelős). P.: bab tepertővel. Sz.: sav. krumpli tepertővel. V.: töltött káp., vagy hideg sertéshús (sajt, szalonna. kocsonya) teával. Minden étkezéshez egy-egy karéj kenyér.

Előfizetéseiket beküldték (folyt.) Irgang Ilona Mád 4 K, Veres Lajos Ilk 4 K, Fekete Gyula Belsőbócs 4 K, Papp István Pályin 5 K, Steiner Betti Nyárad-szereda 4 K.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. F. Kassa. Nagyon köszönöm a leveled.

Sz. M. Tiszakürt. János ev. VIII. 7. Én nem vetek!

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Adorjáni Győző IV. hh.

Koméniusz

mozgószínház Sárospatakon.

Tökéletes, szolid képek több világhírű cégtől. Gyönyörű vidékek, állatfajok, ipari telepek, természeti szépségek ismertetése minden előadáskor.

Kitünő előadások!!

Minden vasárnap két előadás. D. u. 4—6-ig és 8—10-ig. Belépti díjak: Zártszék 1 K 20 f., I-ső hely 1 K, II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér. Főiskolai, tanítóképezdei ifjak jegyei egy hellyel magasabbra érvényesek. Gyermekek 10 éven alul 60 fillér. AZ IGAZGATÓSÁG.

KOMÁROMI:

Mit búsulsz kenyeres?...

c. nagysikerű könyve

kapható

a Főiskola könyvkeresk.-ben.

Ez a hely

hirdetések részére kiadó!